

Táza postai díjtól mentes
száma: No. 24.336—1937.

KELTIÚJSÁG

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, félre 400, negyedévre 200, egy hóra 70 lej. Magyarországon: egy évre 50, félre 25, negyedévre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. Egyes számok az Ibusz elárultó kioszkjaiban.

ORSZÁGOS MAGYARPARTI LAP.
XVIII. ÉVFOLYAM. — 23. SZÁM.
Felelős szerkesztő: SZASZ ENDRE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj
Baron L. Pop-uca 5. szám. Telefon: 508. — Levélcím:
Cluj, postafiók 191. szám. Kéziratokat senkinek sem
küld vissza és nem is őrzi meg a szerkesztőség.

Németországgal nem lehet többé ugy bánni, mint legyőzötttel

Lázás munkával és sok találgalással készül
elő a francia-angol kormányok tárgyalásai
Csütörtökön indulnak Flandriák Londonba

(Páris, jan. 28.) Flandin miniszterelnök és Laval külügyminiszter csütörtökön délután indulnak Londonba, ahol a jövő hét keddjéig maradnak. A tárgyalások pénteken kezdődnek. A londoni tárgyalások diplomáciai előkészítése most folyik a leglázásában. A miniszterelnök és külügyminiszter naponta folytatnak tárgyalásokat Clark párisi angol nagykövettel.

Kétséges az eredmény

A francia sajtó azt a kívánságát fejezi ki, hogy francia részről ne történjenek olyan indítványok a londoni tárgyalások folyamán, melyeknek kimenetele kétséges lehet. A *Paris Soir* azt írja, hogy a Németországgal kapcsolatos angol álláspontot francia részről mérlegelték már s a francia kormány elhatározta, hogy enged merevségéből.

Az *Oeuvre* azt írja, hogy az angol és francia álláspont között lényeges eltérések mutatkoznak. Az angol javaslat szerint érvényteleníteni kell a versaillesi békeszerződés 5. részét, ami után általános és

egyenjogu megállapodást kell létrehozni a leszerelés kérdésében.

Viszont Franciaország bizonyos alapvető feltételekhez feltétlenül ragaszkodik. Ezek a feltételek a francia római egyezménybe is lefektetett fontos kérdésre: Ausztria függetlenségére és más kérdésekre vonatkoznak. Továbbá abból a kívánságból sem enged Franciaország, hol a locarnói szerződésnek a rajnavideki határookra vonatkozó biztosítéka kiterjesztessék Németország más területeire is. Franciaország ragaszkodik a francia hadsereg újjászervezéséről szóló javaslat elfogadásához is, Anglia azonban nem akarja ezt, mert ebben a feltételben olyasvalamit lát,

amibez Németország semmi körülmények között sem járulhat hozzá s ami már eleve kétségesse tenné a tárgyalások eredményét.

Teljes egyenjoguság kell

Londonból jelentik hogy a *Times* élénk érdeklődéssel tekint a londoni tárgyalások elé. A felhivatalos lap szerint az angol kormány felfogása egészen világos a kérdésben. Hatálytalanítani kell a versaillesi szerződés 5. pontját, meg kell kezdeni az általános leszerelést, melynek

mértéke teljesen egyenlő kell, hogy legyen minden országra vonatkozóan,

Németországnak teljes katonai egyenjogusi-

A Népszövetség közbelépését kívánják a franciák a német-lengyel szövetség ellen

Göring varsói látogatása izgalmat idézett elő Nyugateurópában

(Varsó, jan. 28.) Vasárnap reggel érkezett a lengyel fővárosba Göring porosz miniszterelnök, akit Moszicki elnök hívott meg vadászatra, mint a német birodalom főerdőmesterét. Göringet Von Kandel, a német erdészeti hivatal főnöke, Lipski berlini lengyel követ, Schindler tábornok, lengyelországi német katonai attasé és Hausendorf tábornok, vadászati főfelügyelő kísérték el Varsóba.

Megérkezése után rövid ideig szalonkosijában maradt Göring, azután a varsói német követségre hajtatott s a déli órákban Moszicki elnököt látogatta meg. Tisztelgő látogatást tett Pilsudszky marsallnál is, majd Beck külügyminiszternél ebédelt. Délután 5 órakor utazott el Bialovicébe, ahol hétfőn kezdődtek meg a vadászatok.

A hétfőn megjelent német és lengyel lapok azt írják, hogy Göring lengyelországi utjának nagy politikai jelentősége van. A

tása után vissza kell térnie a Népszövetségbe. Franciaország hiába vár újabb kötelezettségeket Angliától, csalódnai fog.

De Németországnak kellene először visszatérnie a Népszövetségbe s aztán a népszövetségi tanács ismerné el a fegyverkezési egyenjoguságot.

A *Sunday Dispatch* azt írja, hogy elég volt a leszerelési fecsegésből. Hiábavaló minden leszerelés,

a háboru réme mindaddig fenyeget, ameddig ki nem küszöbölik az elkövetkezendő háboru okait.

Mindaddig, amíg nemzeteknek nemzetek részéről igazságtalanságokat kell elviselni, változatlanul fentáll a háboru veszedelem. A mérgeanyag kiküszöbölése hozhatja el a nemzetek számára a teljes békét.

Beszéltem Hitlerrel

Lord Allan of Hurtwood, Mac Donald miniszterelnök bizalmas barátja több napot töltött Berlinben s visszatérte után a következő nyilatkozatot tette a *Daily Express* számára:

— Beszéltem Hitlerrel, Neurath-al, Göringgel és Hess-szel, továbbá Németország más vezető személyeivel s azzal a meggyőződéssel tértem haza, hogy

Németországgal nem lehet többé
ugy bánni, mint legyőzötttel.

Feléledt nagy nemzeti büszkeségét nem szabad többé megsérteni. A fegyverkezés kérdésében teljes egyenjoguságot kell adni Németországnak, mert ha ezt meg nem tennők. Németország fittyet hány a versaillesi szerződésre. Már most is fegyverkezik s ennek az állapotnak csak békés és méltányos meg egyezés alapján lehet véget vetni.

két állam között

szoros baráti kapcsolat fejlődött ki s e barátság szellemének meg kell nyilvánulnia

azokban a fontos döntésekben is, melyeket Németországtól és Lengyelországtól vár a nemzetközi helyzet. Nyilvánvaló, hogy a Lengyelország és Németország között folyó tárgyalások elsősorban is a keleti egyezmény kérdéseire vonatkoznak, amely kérdésben a Franciaországgal szembeni egyöntetű állásfoglalás egyre erősebb lett.

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* nagy fontosságot tulajdonít Göring varsói látogatásának. A lap szerint Németországgal még lehetne tárgyalni a keleti biztonsági egyezmény aláírásának ügyében, de

Lengyelország mereven és hajthatatlanul visszautasító magatartást tanúsít.

Igen szerencsés volna, ha a római egyez-

mény keretében lehetne összhangba hozni az ellentétes felfogásokat.

A francia sajtó bizalmatlanul és ellenségesen fogadja Göring lengyelországi látogatását. A félhivatalos Temps figyelmezteti a francia közvéleményt, hogy nem szabad illuziókat táplálnia Lengyelország várható magatartását illetően.

A lengyel külpolitika teljesen hátat fordított Franciaországnak s hiába állítja a lengyel kormány azt, hogy a lengyel-francia szövetségi szerződés kö-

vetkeztében létrejött viszony semmiben sem változott, ez a szerződés ma már csak hitvány és jelentéktelen papír, amelynek semmi gyakorlati értéke nincs többé. A lap azt írja, hogy a Népszövetségnek közbe kellene lépnie, mert a várható német-lengyel megállapodás, a Népszövetség keretében meghonosított kollektív egyezményrendszerrel ellentétben, a kétoldalú szerződések rendszerét igyekszik újra bevezetni, ami sérti a Népszövetség presztízsét és európai veszedelmet jelent.

GYÁSZRUHÁKAT

pár óra alatt nagyon olcsón fest az országosan elismert Czik cég, Cluj

Erdély forradalmi állapotairól volt szó a Rákosi-pör főtárgyalásán

Kolosváry Bálint professzor a székely hadosztályról, Apáthy Istvánról s a gyulafehérvári gyűlésről tett vallomást

(Budapest, jan. 28.) A Rákosi Mátyás volt kommunista népbiztos bünperének hétfői tárgyalásán ismét több tanút hallgattak ki, akik valamennyien a Károlyi-kormány, a forradalom és a proletárdiktatura idejében történt dolgokról vallottak a törvényszék előtt. A legérdekesebb Kolosváry Bálint dr. egyetemi tanár vallomása volt, akihez a Károlyi-kormány idejében fentállott erdélyi állapotokra vonatkozóan intézett kérdéseket az elnök. Kolosváry Bálint elmondotta, hogy az államhatalmat az 1918. évi események előtt Apáthy István fő kormánybiztos képviselte ugyan, de a tényleges hatalom a Vince Sándor kezében összpontosult, aki

mindenkor érvényesítette akaratát Apáthy Istvánnal szemben.

A tanu elmondja, hogy a gyulafehérvári román népgyűlés magyar állami támogatással folyt le, míg ennek a gyűlésnek Kolozsváron rendezett magyar ellengyűlését a kormány elszűrkitette, megtartása elé akadályokat gördített.

Elnök: Miután az Erdélyben levő három ezer főnyi székely katonaságot eltávolították, Károlyi nem tett semmit Erdély védelmére?

Kolosváry: Harminc millió koronát utalt ki a székely hadosztály számára, de ez már későn történt.

Vámbery védő: Méltóztassék egy kérdésre felelni. Hogyan lehet az, hogy az a Károlyi, aki eltávolította Erdélyből a székely csapatokat, később mégis harminc millió koronát utalt ki?

Kolosváry: Az sokkal később történt. A pénz már elkészt.

Vámbery: Előbbi vallomása során azt mondotta, hogy Mackensen tábornok vállal-

kozott volna Erdély védelmére. Honnan tett ezt feltételezni?

Kolosváry: Ezt Mackensen maga jelentette ki.

Vámbery: Ugy? Tehát Mackensen ön-hatalmulag vállalkozott volna ilyen áldozatra? Erről eddig semmit sem hallottam. s azt tetszik gondolni, hogy az a három ezer főnyi székely katonaság fel tudta volna venni a harcot

a szemben álló antant-hatalmak negyvenhat hadosztályával?

Kolosváry: Nem tudom, de nagyon elkéseredett és elszánt emberek voltak.

Az elnök felszólítására Kolosváry Bálint jellemzi Apáthy Istvánt. Kijelenti, hogy Apáthy erőszakos, de egyúttal befolyásolható is volt. Kétségtelenül nagytudású, jeles férfiú volt, de nem kormányoztónak való.

Rákosi hivatkozik Breit altábornagy könyvére, mely azt írja, hogy a székely dandárok számára kiutalt harmincemilliót ellop-ták. Kolosváry professzor felháborodottan tiltakozik ez ellen az állítás ellen s kijelenti, hogy

a harmincemilliót az utolsó fillérig elszámolták.

Ezután Biró Lajost, a gyűjtőfogház igazgatóját hallgatják ki. Biró már aggasztán, aki kijelenti, hogy semmire sem emlékszik. Jelentéktlenebb vallomást tesz az akkori gyűjtőfogházi állapotokról.

Sieff István arról vall, hogy az esztergomi forradalmi törvényszék két embert ítél halálra és végeztetett ki.

Rákosi: A Csillag-börtönben beszéltem erről az esztergomi forradalmi törvényszék vádbiztosával, aki azt mondotta, hogy az a

Aranyere miatt ne keseredjék el!

Az örökös kellemetlenségek és fájdalmak befolyásolják kedélyünket és hangulatunkat, holott éppen a mai nehéz időkben van szükségünk optimizmusra. Egész bizonyosan ismét bizakodó és jókedvű lesz, mi-helyt kisérletet tesz a

„Goedeker”-féle ANUSOL aranyérkupokkal és megállapítja, hogy ez a szer milyen kitűnő hatása. Már nagyon sok szenvedőn segítettek az Anusol aranyérkupok és amellet ez a szer az orvosok között is évtizedek óta a legnagyobb tekintélynek örvend. Kapható gyógyszerárakban.

halálraítélt két ember közönséges kém volt, akiket ma is nyugodt lélekkel végeztetne ki. Bizonyosodott, hogy a csehek számára kémkedtek.

Tranger József nyomdai művezető azt mondja el, hogyan kényszerítette Lengyel népbiztos őt és társait 25 koronás bankjegyek nyomására.

Vámbery: Tudták maguk, hogy ezek a pénzek hamispénzek lesznek? Hogyan lehet, hogy nem indult eljárás maguk ellen?

Tanu: Tudtuk, hogy a pénzek hamisak. Eljárás nem indult ellenünk, mert minket kényszerítették a pénz nyomására.

Magyar napok Kolozsmegyében

(Kolozsvár, január 28.) Kolozsmegye több községében tartottak jól sikerült magyar-napokat. A műsoros ünnepélyekkel egybekötött magyar napokon előadóként szerepeltek Gyallay Domokos, a Magyar Nép főszerkesztője és dr. Szász Ferenc, a Magyar Nép szerkesztője.

Melegföldvára. Melegföldvári lakóinak fele magyar nemzetiségű. A melegföldvári magyarság pénteken este felemelő egyházi ünnepséget rendezett. Az ünnepségen a református iskola gyermekei szerepeltek énekszámokkal és szavalatokkal. Gyallay Domokos a magyar nemzeti kultúra fontosságáról beszélt, kiemelve, hogy szívvel-lélekkel össze kell fogni a legkisebb szórványban is a magyarságnak. Dr. Szász Ferenc a gyümölcstermelés fontosságát hangoztatta és előadta, hogy minden községben falkolát kellene alapítani, hogy a községek olesó és jó gyümölcsfával láthassák el magukat.

A jól sikerült ünnepségen résztvevő a község egész intelligenciája és tanúságot tett amellet, hogy lelkes vezetők mindenben javára válnak a népnek.

Feketelakon. Feketelak magyarsága gyönyörű ünnepséget rendezett szombaton a református iskola helyiségében. Az ünnepségen szavalatok hangoztak el, továbbá a feketelaki dalárda szerepelt gyönyörű műsorszámokkal. A feketelaki dalárda rendkívüli tudásáról és tehetségéről adott számot a szép ünnepségen. Gyallay Domokos a dalkultúra nemzeti jelentőségéről, dr. Szász Ferenc pedig a modern mezőgazdálkodásról tartott előadást. A községben most kezdik felkarolni a gyümölcstermelést és most akarnak áttérni a gazdálkodás haladot-tabb formáira. Ezért úgy itt, mint Melegföldváron azt a kívánságukat fejezték ki az ünnepségek résztvevői, hogy hosszabb tanfolyamok keretében kellene az időszerű kérdések tárgyalását beilleszteni.

Pusztakamaráson. Pusztakamarás csekély számú magyarsága elszigetelten éli életét. Beszédén meg is érzik csaknem mindenkinek, hogy nincs alkalmia magát a magyar beszédben gyakorolnia. A vallásos ünnepség után ezért a kolozsvári kiküldöttekkel azokat a módokat beszélték meg, hogy miképpen lehetne ezen a nehézségen segíteni. Minden valószínűség szerint újabb magyar-napot fog tartani Pusztakamarás magyarsággal és annak keretében fog dönteni legsürgősebb kérdéseinek rendezéséről.

A három szórványban tartott magyar kultur-napok hatása alatt le lehet szegezni, hogy a magyarság mindenütt szeretettel ragaszkodik vezetői-hez és várja, hogy azok körében megjelenve, hasznos és erkölcsös dolgokra oktassák.

HA

állást keres,
alkalmazottra van szüksége,
házasodni akar,
férjhez akar menni,
valamit venni, vagy eladni akar,
lakása kiadó,
lakást keres,

Adjon fel még ma egy apróhirdetést
és pár nap alatt megvan az eredmény

APRÓHIRDETÉSEINK ÁRA:

Egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej.
A legkisebb apróhirdetés ára 20.- lej.

Nagyobb mennyiségű hirdetés lekötésénél árendaár!

Apróhirdetéseket felvesz:

a kiadóhivatal, Baron L. Pop ucca 5 szám (az Unitárus Kollégium hátmögött),
délelőtt 9-től délután 3 óráig.

a „Minerva” könyvkereskedés Regina Maria ucca 1 szám.

Magyar beszámolók a katasztrófák esztendejéről

Willer József dr. és Abrudbányai Ede dr. magyar képviselők az udvarhelyi választók előtt — Elő lelkiismerettel kell minden magyarnak a megpróbáltatások között állania

(Székelyudvarhely, jan. 28.) Rendkívül nagy érdeklődés mellett tartották meg képviselői beszámoló beszédeiket Székelyudvarhelyen. Willer József dr. és Abrudbányai Ede dr., a megye két magyar képviselője január 26-án, szombaton a pártkör nagytermében, melyet zsufolásig megtöltött a város magyarsága és meg-megújuló tetszésnyilvánításokkal adott kifejezést becsülésének és szeretetének, vette tudomásul azt az áldozatos, nehéz munkát, amelyet a Magyar Párt parlamenti csoportja végez.

A gyűlést Jodál Gábor dr. a megyei tagozat elnöke nyitotta meg komoly és értékes beszéddel üdvözölve a képviselőket és köszönetet. Bejelentette, hogy Balogh Arthur dr., a megye szenátora betegsége miatt nem jöhetett el és tarthatja meg beszámolóját.

A politikai védőharc

Elsőnek Abrudbányai Ede tartott beszámolót. Beszédét számtalanszor szakították meg a fel-felzúgó tapsok, máskor pedig a megdöbbenés némaságával hallgatták a választók azokat a súlyos eseményeket, amelyeket a kisebbségeknek el kell szenvedniük. Mindenre kiterjedő szemlét tartott a politikai események fölött. Rámutatott hogy ez az utóbbi év a katasztrófák esztendeje volt a kisebbségekre nézve, amely új feladatok elé állította a romániai magyarságot és a kisebbségi egzisztenciák tömegének megingatása, erőszakos hittérítések, a kisebbségi kultúra nyomorgatása, a gazdasági és politikai csapások által az elviselhetetlen bajok és veszedelmek tömegét zúdította az erdélyi magyarságra. Egyetlen kedvező momentum ezek között a kultuszminiszter megértő intézkedése, kinek megértő magatartása tette, hogy a Magyar Pártnak sikerült a lelkesek államsegélyének felemelését keresztül vinni és az utolsó negyedévi rendkívüli költségvetésbe felvételnie. Most azon dolgoznak, hogy a rendes költségvetésbe is belekerüljön a lelkesi fel-emelt államsegély.

Követeljük a nyelvvizsgák revízióját

Minden csapások között a legsúlyosabb az, amely a szigorú és újabb nyelvvizsgákkal érte a magyarságot. Ismertette Abrudbányai a vizsgák történetét. Rámutatott, hogyan tették hatálytalanná a magánoktatási törvény 109. paragrafusát, amely úgy intézkedik, hogy akik már egyszer sikeresen letették, újabb nyelvvizsgára nem utasíthatók. Azok számára, akik még sem bírnák tökéletesen az állam nyelvét, nyelvkurzusok tartását rendeli. Ezt az intézkedést egy új törvénnyel hatálytalannították, amely jogot adott a kormánzatnak, hogy tanárok, tanítók,

vasutasok, postások ezreit rendelje nyelvvizsgára és ezek révén távolítsák el állásukból, bár ezek teljes törvénytisztelettel, kifogástalanul teljesítették kötelességüket 15 esztendőn keresztül. A Magyar Párt parlamenti csoportja soha sem szünt meg és ezután is teljes súlyával követeli a nyelvvizsgák revízióját.

— Ha igazuk volna az inspektoroknak, — mondotta Abrudbányai — öt millió ember Romániában ekkor sem veszíthetné el életjogát és itt az idő, hogy a magyarság nyelvi autonómiájáról gondolkozzunk.

Ezek a nyelvvizsgák nem csak az egyes egzisztenciákat tették lehetetlenné, hanem súlyos pénzügyi akadályok elé állították az egyházakat is. A Magyar Párt az egyházakkal karöltve mindent megtett, hogy a vizsgakatasztrófákat elhárítsa és csapásokat kivédje nemcsak az újabb és újabb intervenciókkal a kormánynál, illetékes szakminisztereknél, hanem közigazgatási per megindításával is.

Kormányzati eszköz lett a kisebbségek elleni vádaskodás

Egyik legsúlyosabb sérelme kisebbségi életünknek, hogy a politikai atmoszféra problémáink tárgyilagosságot, letárgyalást lehet-

Willer József dr. beszámolója

A nagy tetszéssel és szünni nem akaró tapssal fogadott beszámoló után Willer József dr., a Magyar Párt parlamenti főtitkára emelkedett szólásra rendkívüli óváció mellett.

— Mióta a parlamentben szerepünk van, — állapította meg Willer dr. — soha ilyen nehéz helyzetben nem voltunk és

soha a magyar kisebbség ilyen katasztrófális helyzetben nem volt.

Eppen emiatt helyzetünket nemcsak politikai, de társadalmi problémának kell felfognunk.

Olyan állapotot kell teremteni, amely végre meghozza a népek békességét, hogy egyik nép se érezze magát legyőzöttnek, megaláztattnak. Nem lehet egy népet állandóan megaláztatni, amiben elől jár a liberális párt, amely mióta két nagy egyéniséget Bratianu Jonelt és I. G. Ducat elveszítettek, bizalmunkra nem tarthat számot. Ezek ha megígérték valamit, ha meggyőződtek valaminek a helyességéről, azt keresztül is vitték, ígéretükben le-

Jön a tömegmunka

Angheliescu miniszter ma már nem elégzik meg a névvegyelemzéssel, most már a tömegmunka következik. Azt a módszert választotta, hogy a székely és magyar házasságok román eredetét igyekszik kimutatni és ezzel egy csapásra megoldani a romanizálás kérdését.

A parlamenti csoport munkáját rendkívül megnehezíti, hogy

a mai rendszer mellett még a felvilágosításig se lehet eljutni.

Másik nagy baj a folytonos rendszerváltozás, ami lehetetlenné teszi a problémák megoldását. Felemlít egy példát, mikor egy ügyet hét év alatt hétféleképpen intéztek el, ami eléggé abszurdum.

Különös érdeklődéssel és figyelemmel kísérte a hallgatóság a beszámolóban azt a részt, amely a Magyar Pártnak nemcsak itthon, hanem külföldön is nagy feltűnést kel-

1935 február 10-én

a Tállozari (olaszteleki) kórház-sorsjegyek húzása

feltétlen megtörténik. Elszámolások és pénzek beküldése febr. 5-ig haladék nélkül eszköz-
lendő, mert a húzás napjáig be nem érkezett
és eladottak be nem jelentett sorsjegyek elat-
datlanoknak tekintetnek és a kórház javára
játsszanak.

Csak egy húzás lesz. 1213 db sorsjegy nyer.
Főnyeremény 100.000 lej. Egy sorsjegy ára
25 lej. Húzás idejéig még bárki vehet és ren-
delhet a sorsjegy ára és 7— lej portó előzetes
beküldésével. **Ullárius Nőszövelségnei,**
Óderheiu, hogy minden leszámolás és pénz
küldendő.

lenné teszi. Ma nemcsak a román sajtó zúdí valóságos pergőtűzet a magyarságra, hanem sajnos le kell szögeznünk, hogy a kisebbségek elleni vádaskodás kormányzati eszköz lett és nemcsak a sajtóban találkozunk vele nap-nap után, hanem felelős állásban levő tényezőknél is. A büntető törvénykönyv 177. paragrafusa két évi elzárást és 20.000 lejig terjedhető büntetést ír elő azok ellen, kik sajtó, vagy más úton izgatnak egy másik népet, de még egyetlen ügyész se állott elő, hogy vádat emeljen az ellenünk izgatók és azok ellen, kik meg akarnak semmisíteni bennünket.

Azzal fejezte be beszédét Abrudbányai dr., hogy ezek ellenére is, mégis el kell jönnie a béke és megértés idejének, de a békét nem csak hangoztatni kell, hanem azt meg is kell csinálni. Népiünkben meg van a testvéri együttműködésre a hajlandóság, de addig is, amíg el fog érkezni a belátás és megértés ideje, addig is minden egyéni érvényesülés nélkül ki kell tartanunk egy egységes, meg-ingathatatlan magyar közösségben.

hetett bízni. A liberálisok mai vezéregyénisége szintén nem fukarkodik ígéretekből, de nem tart be semmit. Ma nincs meg a jószándék.

Sorra veszi ezeketán Willer dr. súlyos és veszedelmes bajainkat, sérelmeinket, kezdve a cenzurán, amelyről kimutatja, hogy jelenlegi alkalmazásával egyenesen az állam érdekei ellen van. Rámutat az erőszakos romanizálásra, a székelyföldi vérvizsgálatokra, hittérítésekre, amelyeknek érdekében minden eszközt felhasználnak és történelemferdítésként sem riadnak vissza az erőszakolt jogcímkeresésben. Ismerteti a szatmárvideki svábkérdést, amelynek az az abszurd eredménye, hogy

a gyermekek anyanyelve magyar, román állami iskolába járnak és né-
tül tanulnak.

bosítási akciónak, jórészen nem is német bosítási akciónak, jórészen nem is német eredetűek.

Angheliescu miniszter súlyos fenyegetése

Nagy megdöbbenést keltett Willer dr. beszédének az a része, amelyben Angheliescu miniszternek a székelység és magyarság gyors beolvasztására vonatkozó tervét ismertette.

Angheliescu miniszter ugyanis nagy hallgatóság előtt kijelentette, hogy ezrével tud felmutatni aláírásokat és iratokat, amelyekben magyarok az állami iskolák felállítását kérik. Annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a nép maga tökéletesen meg van elégedve helyzetével.

— Azt a 20—30 nyugtalan embert el fog-

Gyors- és gépirót (nő)

tökéletes német-román nyelvtudással keres

erdélyi nagy iparvállalat.
Magyarul tudók előnyben.

Részletes ajánlatok az eddigi működés és fizetési igények megjelölésével „PER-FECT” jellege alatt a kiadóba kéretnek.

Juk hallgattatni — mondotta a miniszter — és a népet a legszebben befogjuk olvasztani.

Szerinte igaza van Ionescu képviselőnek aki a parlamentben kijelentette, hogy a magyar képviselőknek nincs joga a székegyek nevében jogokat követelni.

— Rettenetes vád ez velünk szemben. — mondotta Willer dr. — és rettenetes felelőség. Ezek az aláírások tényleg megtörténtek és

minden egyes aláírás egy-egy korporsószeg a magyar nemzet koporsójában.

— Nem a román állam és nép elleni állásfoglalás, mikor fajiságunkhoz ragaszkodunk — fejezte be beszédét Willer dr. — Várnunk kell, míg észretér az uralkodó tábor és kezét nyújtja. Addig is

legyen mindenkinek a lelkében élő felelősségérzet.

mellyel népünknek és őseinknek tartozunk. Ritkán látott nagy lelkesedés fogadta Willer dr. szavait, kit hangosan ünnepelt a hallgatóság.

Táviratilag üdvözlük gróf Bethlen György pártelnököt

A hozzászólások rendjén *Hinléder Fels Ákos*, a tagozat ügyvezető elnöke általános helyeslés mellett indítványt terjeszt elő, hogy a gyűlés táviratilag adjon kifejezést gr. *Bethlen György* pártelnök iránt érzett ragaszkodásának, hűségének és szeretetének. Ennek eredményeképpen a következő táviratot intézte a gyűlés Bethlen grófhhoz:

„Politikai bűnperceket igazságos beérőzödése alkalmából szeretettel üdvözlő és rendületlen ragaszkodásáról biztosító országos elnököt a képviselők beszámolója összegyűlt udvarhelyi magyarság.”

A rendkívül lelkes hangulatú, magas nívóú gyűlés Jodál Gábor dr. elnök beszédével ért véget.

Parecz Béla dr. volt képviselőt választotta meg Arad magyarsága Barabás Béla elnöki székébe

(Arad, január 28.) Rendkívüli érdeklődés mellett tartotta meg Aradmegye és Arad város magyarsága az aradi és aradmegyei Magyar Párt elnökválasztó közgyűlését. Néhány Barabás Béla dr. örökének betöltése fölött több, mint félelvi gyász után határozott Arad magyarsága, melynek városi, megyei és egyházi közéleti képviselői zsufolásig megtöltötték a párt közgyűlési termét vasárnap délelőtt. Az elnökválasztó közgyűlés elnöki tisztségét Purgly László alelnök töltötte be, akinek előterjesztésére a közgyűlés egyhangulag dr. Parecz Béla volt aradi magyarpárti képviselőt, a párttagozat kitűnő alelnökét választotta meg Barabás Béla örökének betöltésére. Kintzig János, dr. Révész Mór, dr. Széll Lajos és Zima Tibor delegátusok hívták be a közgyűlésre az ujonnan megválasztott elnököt, akit a közgyűlés tapsvihara fogadott.

Purgly László üdvözlő szavai után Parecz Béla dr. értékes székfoglalót tartott.

A közgyűlés az elnököt hosszasan ünnepelte. Bejelentette az elnök, hogy az intéző-bizottság ki-egészítéseként a közgyűlés felhatalmazása alapján az összes városi és vármegyei tagozatok elnökei, alelnökei és titkára ezentul tagjai lesznek az intéző-bizottságnak.

Az elnökválasztó közgyűlés végén számosan szerencsekívánataikkal keresték fel a megválasztott dr. Parecz Béla elnököt.

Az idei Budapesti Nemzetközi Vásár jelentősebb, anyagban gazdagabb lesz a múlt événél. Január 15-ig lehetett 10 % helydíjke-vezményrel jelentkezni a Budapesti Nemzetközi vásárra. Eddig az időpontig 900 magyar nagy- és közép vállalat jelentette be résztvéte-letét. Az előjelek szerint a vásár jelentősebb és anyagában gazdagabb lesz a múlt événél.

Súlyos ítéletet hoztak a Keleti Újság munkatársa izgatási pörében

Hat hónapi fogházra és tízezer lejre ítélték Tódor Józsefet

(Kolozsvár, január 28.) Hétfőn hirdetett ítéletet a kolozsvári törvényszék II. szekciójának Varnav-Varduca tanácsa Tódor Józsefnek, a *Keleti Újság* marosvásárhelyi munkatársának izgatási sajtópörében.

Az ügyészség két cikkét inkriminálta az újságírónak. Az egyik közleményben egy Marosludason lezajlott botrányos esetre hívta fel a hatóság figyelmét, megírva, hogy két román fiatalember inzultálta Weisz Lipót trafikost azért, mert az nem adott nekik hitelbe cigarettát. A másik cikkben bírálta azt a folyamatot, amely Marosvásárhelyen a vasut magyar alkalmazottai között kapott lábra s azzal az eredménnyel végződött, hogy több római katolikus és református vasutas áttért a görög keleti vallásra abban a reményben, hogy így megmaradhat állásában.

Az ügyészség eredetileg nemzetellenes izgatás címén emelt vádat Tódor József ellen, de a törvényszéki tárgyaláson Colfescu ügyész államellenes izgatásra változtatta át a minősítést s a Marzescu-törvény alapján kérte a vádlott elítélését.

Péterffy Jenő dr. védő megállapította, hogy a cikkben nincs politika s nem lehet belőlük revíziós propagandát kiolvasni, amint azt az ügyész

teszi. A marosludasi botrányt az iratokhoz csatolt rendőrségi jegyzőkönyv bizonyítja. Az eset megtörtént s az újságíró a valóságnak megfelelően adta vissza a történeteket. A második cikkben a vádlott azt kifogásolta, hogy a magyar alkalmazottakat rábeszéléssel, és ígéretekkel igyekeznek illetéktelenek vallásuk elhagyására rábírni. Bizonyos, hogy ezeknél az áttéréseknél befolyásolás történt.

A védőügyvéd ezután a Marzescu-törvényről beszélt, amelyet, mint már több sajtóügyben kifejtette, nem lehet sajtóperekre alkalmazni.

A törvényszék a pénteki tárgyalás után szombatra tüzte ki az ítéletkiírdetést, a tanács tagjai azonban eddig a dőpontig nem tudtak dönteni, úgy, hogy csak hétfőn került sor az ítélet kihirdetésére. Tódor Józsefet bűnösnek mondotta ki az áttérésekről írt cikke miatt, a Marzescu-törvényben minősített államellenes izgatás esekelményében és hat hónapi fogházra, tízezer lej pénzbüntetésre ítélte. A másik cikkért bünesszekmény hiányában felmentette.

Colfescu ügyész súlyosbításért és a részleges felmentés miatt felebbezett, míg dr. Péterffy Jenő ártatlanság címén jelentett be fellebbezést a vádlott nevében a súlyos ítélet ellen.

Eckhardt Tibor Magyarország külpolitikájáról mondott beszédet

(Miskolc, január 28.) Milotay István magyar ellenzéki képviselő beszámolója alkalmából Eckhardt Tibor, a független kisgazdapárt vezetője mondott nagy beszédet, melyben kül- és belpolitikai kérdésekről beszélt.

Beszédének külpolitikai részében elmondta Eckhardt Tibor, hogy a marseillei merénylet ügyében Magyarországnak csak két magatartás között lehetett választania a Népszövetség előtt: vagy kockáztatnia kellett Magyarország méltóságát és beesületét, vagy pedig készen állani a háboru lehetőségére is. Magyarország az utóbbit választotta. Magyarország külpolitikájának az olasz ba-

ráttság a tengelye. — Az európai külpolitika eddigi feszültségét nagyban enyhítette a francia-olasz meg egyezés, ennek azonban áldásos következménye a dunai államokra csak kölcsönös engedmények után lehetne. Magyarország hajlandó engedményekre, ezzel szemben azonban feltételci is vannak: az egyenjogusítás az egyik. A másodikban pedig azt kívánja, hogy a kisebbségi szerződésben vállalt kötelezettségek betartása fölött a hágai döntőbíróág őrkdjék.

Beszédének második részében a belpolitikai helyzetet vázolta s beszédének ez a része ellenzéki volt.

Tiltakozó sztrájkot rendeznek a bukaresti mozika zeneszerzői díjak ellen

Egy hétig nem tartanak előadást, ha nem törlik el az új magas adót

(Bukarest, január 28.) A Forum-mozgóban kedden délelőtt értekezletet tartanak a fővárosi mozgósínházak tulajdonosai, akik erőlyesen tiltakozni fognak az ellen az új rendelkezés ellen, amellyel arra akarják kényszeríteni őket, hogy *nagyösszegű zeneszerzői díjakat fizessenek a bemutatásra kerülő filmek után a zeneszerzők egyesülete romániai fiókjának.*

A zeneszerzői díjak rendkívüli mértékben megdrágítanak a mozika üzemköltségeit. Az új

adónemet a mozgósínházak nem tudják és nem akarják áthárítani a közönségre, mert ebben az esetben kénytelenek lennének a jegyek árait felemelni, ami viszont az előadások látogatottságának csökkenését vonná maga után.

A bukaresti mozgósínházak tulajdonosai azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy az új adó ellen tiltakozó sztrájkot rendeznek és egy hétig nem fognak előadásokat tartani.

ORVOSI TANÁCSOK FIATAL ASSZONYOKNAK

Írta: DR. FÖLDES LAJOS, az Országos Gyermekvédő Liga Szülő- és Anyaotthonának főorvosa.

Kapható a „Keleti Újság” kiadóhivatalában Kvár, Baron L. Pop ucca 5. Vidékieknek a pénz és 10 lej portó előzetes beküldése esetén azonnal szállítjuk 150 lejen felüli megrendelésnél és a pénz előzetes beküldése után portót nem számítunk. Utánvetel nincs.

Kivonat a tartalomjegyzékből

I. rész: **AZ ANYÁRÓL.** Tudnivalók a terhesség körül. — A szülés. — A gyermekágy.

II. rész: **Az újszülött és a csecsemő.** Az elválasztás. Gyermek betegségek. — Mesterséges táplálás.

ÁRA 85 LEJ

Gyermekeink testi fejlődését és egészségét biztosítjuk, ha e kitűnő munka utasításait követjük.

Az egész erdélyi magyarságot megdöbbenettette a szórványok magyarságának katasztrófája

Az első ezer lej — A másik „tiszteletes ur”, kinek cipőre se telik és négyéves fiacskájától kapja a biztatást — Sok ezer magyar élet-halál úton

Tennünk kell valamit a megmentésükért!

(Székelyudvarhely, január 28.) A szórványok magyarságáról és Földes Károly mezőujlaki lelkész tragédiájáról a Keleti Újság január 12-iki számában megjelent cikkem az eddigi megnyilatkozásokból ítélve rendkívüli megdöbbenést váltott ki az egész erdélyi magyarság körében és igen sok embert meggondolkoztatott. Sokan személyesen, többen levélben fejezték ki azt a tragikus hatást, amelyet ez a híhetetlenséggel határos valóság bennük kiváltott.

„Valahogy úgy érzem — írja a magyar közéletnek egyik vezető egyénisége és lelkes munkása, — hogy mindnyájunk lelkét valami szörnyű bűn, afféle testvérgyilkosság terheli, ha tovább is létlenül nézzük magyar testvéreink vergődését, pusztulását. — Igaz, a mi sorsunk nem könnyű, a teher minket is majd rém agyonnyom, mégis kell tennünk valamit. Ma Földes tiszteletes, tegnap Németh G. józseffalvi tiszteletendő, holnap a galaci reformátusok feljajdulását olvassuk. pillanatra meghat minket, egy-egy közülünk kis segílyt küld és ezzel napirendre térünk a dolog felett.”

Az első ezer lej

Valamit tennünk kell! ..

Ebben mindenki egyet ért. Valamit tennünk kell és jól esik megállapítani, hogy vannak, akik keresik is a megoldás módjait. Bothár L. Vilmos ur, a Kézdivásárhelyi Tárasképzőintézet igazgatója pld. ezeket írja hozzám intézett levelében:

„Szíves tudomására hozom, hogy postautalványon 1000 (ezer) lej küldtem b. címére. Kérem azt Földes Károly mezőujlaki tiszteletes urhoz juttatni általa tetszés szerinti célra való fordítás végett.”

Nyilvánosan köszönöm meg a vezérigazgató urnak az ő utólagos engedelmével ezt az ezer lejt és eselekedtet nem kell külön méltatnom senki előtt, de egyénileg mégis ki kell jelentenem, hogy tizennégy év óta igyekszem tollal keresni meg a kenyeremet, aminél nehezebb, megöszitőbb kenyér Erdélyben ma alig van és nehéz sorsunkban külön ünnep minden krajcár, amit írásaim eredményeznek, de soha semmiféle elismerésnek és honoráriumnak az életben jobban nem örövendtem, mint ennek az ezer lejnek, melyet írásom másnak, pusztuló népem megmentéséért önmagát, mindenét odaáldozó Földes Károly tiszteletes ur javára és céljaira eredményezett, akit egyébként személyileg nem is ismerem.

Szentül meg vagyok győződve, hogy a vezérigazgató ur példája nemcsak egyesek körében talál majd követésre, hanem a súlyos kérdés és halaszthatatlan probléma megoldása érdekében intézményesen is fog valami történni, mert történnie kell.

A szokásos egy lej

Már maga az a tény is eredmény, hogy vannak, akik sietve keresik a pusztuló magyar testvéreink ezreit megmentő sürgős és halaszthatatlan kötelesség-diktálta akció lehetőségeit és módjait és úgy érzem, hogy kötelességem ezeket nyilvánosságra hozni s ezzel is egyrészt az erdélyi magyarság lelkiismerete előtt lebegtetni a kérdést, másrészt reménységet ébresztetni azokban a névtelen magyar hősökben, akik csodálatos lélekkel és hittel emberi elképzeléseket is túlhaladó nyomorúságban és áldozathozatallal, önfeláldozással állják a posztot a szórványok magyarságának élethálál küzdelmében. A legrosszabb esetben is legalább az az elégtételük és erőforrásuk legyen meg, hogy az egész magyarság közvéleményének ag-

godó asszisztenciája mellett fognak elpusztulni és mindenki dob legalább, gondolatban egy rögtön sirjukba: „Emlékük legyen áldott!”

Ebben a kérdésben azonban sem tanácskodásnak, sem defetizmusnak nincs helye. Tennünk kell valamit! Bothár vezérigazgató ur a következőket ajánlja:

„Ugy tudom, hogy Romániában közel kétmillió magyar él. Mondjuk, hogy csak egymillió akad olyan, aki személyenként önként egy lej kész havonként áldozni magyar testvéreink támogatására. Ez évenként 12 millió lej. Istene hány templomot, iskolát stb. lehetne ebből építeni, javítani, hány rászorult testvérünket lehetne a porból felemelni, hány irtványt lehetne talpraállítani s mindent havonkénti és személyenkénti egy lejből!...”

A gondolat egyszerű, kivihető, jó, célravezető és mégis kevés a remény, hogy lesz is belőle valami

Látsuk az ellenveté eket

Ennél az ötletnél az első baj az, hogy aki csak tudomást vesz róla, ahelyett, hogy a zsebébe nyúlna havonta egyszer és kivenne belőle egyetlen egy lejt, kritizálni fog, legyinteni és azt mondani, hogy megvalósíthatatlan. Ebben igaz is van, Ezért éppen ezért megvalósíthatatlan.

Nem egyszer voltam fültanuja, hogy ezt az egy lejes megoldást felvetették nagy magyar szervezetek, sőt egyházi kongresszusokon is és azzal intézték el, hogy megvalósíthatat-

A missziós megoldás

A hozzám juttatott megnyilatkozások egy része természetesen arra gondol, hogy a szórvány magyarságának ügye elsősorban az erre illetékes és érdekelt magyar egyházak problémája és bár tisztában vannak a magyar egyházak súlyos helyzetével, a viselendő terhek nagyságával és küzdelmeivel, mégis arra gondolnak, hogy a szórványok kérdésében a missziós megoldást is számításba kellene venni. Bár senki sem kételkedik abban, hogy az egyházi vezetőségek ebben a kérdésben is igyekeznek minden tőlük telhetőt megtenni, illő tisztelet mellett mégis felvetve a kérdést, hogy a külföldi missziókra fordított romániai magyar adományokat nem lehetne-e a szórványok magyarságának megmentésére fordítani. Akármilyen szép és nagy gondolat a kinaiak, japánok, négerék stb. megtérítéséhez hozzájárulni, nekünk mégis létfentartóan fontosabb, hogy saját véreinket mentjük meg és segítjük. Kétségtelen ugyanis, hogy a szórványoknál ránk nézve igazabb és valódi missziós terület nincs. Erre nézve álljon itt egy másik szórvány-papnak, Csáki János mezőszengyeli ref. lelkésznek hozzám adresszált és az „Ellenzék”-ben megjelent cikkének alábbi részlete:

„Még a nagy távolságban élő misszionáriusoknak is van egy otthonuk, ahová hosszú évek nehéz munkája után pihenni meg-megérnek, honnan egyesek és sokak állandó közös imája és szeretete hordozza őket.”

Nekik még az sincs.

Csáki Károly tiszteletes urat a felesége is ottkagyla, — amint írja —, mert visszabozadt a reárváról sorstól és harminc hónap óta szüleinél tartózkodik. „Azóta magam vagyok négyéves kis fiammal s így a mindennapi erőt Istentől és a biztatást igen sokszor a kis fiacskamtól nyerem.”

Szinte irigyl Csáki tiszteletes ur Földes kollégáját, akinek van egy rossz gebéje. „Nekem gebére se télt. Öt éve járom a mezőségi

lan, nem komoly dolog, hiszen csak egy lejről van szó és ki szedi össze és... Eh!...

Pár évvel ezelőtt jött egy egészen fiatal ref. pap, Borbáth Dániel, kit a szászvárosi árvaház igazgatásával bíztak meg, aki külföldi mintára nem tudom hány ezer darab papírosperselyt csináltatott, kiküldte az egyházközségeknek kiosztás végett és heti egy lejt kért. En is, más is szívesen adtuk az egy lejt. A perselyeket minden évben egyszer kiürítik és gyönyörű a végeredmény. Tehát nem megvalósíthatatlan.

A második ellenvetés, hogy nincs egy lej.

A válaszom rá, Erdélynek alig van szegényebb vidéke, mint a Székelyföld és itt is Udvarhely megye. Az ország legkoldusabb rétegéhez tartozó székely nép mégis képes hozzájárulni „önként” görög keleti templomok, paplakok felépítéséhez, épít állami iskolákat és hordozza a közterheket. Székelyudvarhelyen a tavasszal akarják megkezdeni a gör. kel. templom építését és alig van a vármegyének olyan községe, ebben olyan valamire való gazdája, aki önként ne hozott volna egy-egy szekér kővet a gör. kel. templomra. Csak a saját fajtájért ne tudna, ne akarna havonként egy lejt áldozni önként?... Csak a módját, útját kell megtalálni. Erre is vannak illetékes központi szerveink.

Elismerem, hogy nagy baj a szervezatlensé-
günk és irigykedve gondolok a szászokra, kik „Szomszédságunk” révén minden emberükkel kontaktust tartanak. Engedje meg Botár vezérigazgató ur, hogy ismét reá hivatkozzam, mert ő szintén látja ezt az akadályt és önmagával bizonyítja, mikor ezt írja:

„Jómagamtól 15 év alatt egyszer kértek 20 lej tagdíjat. Hát bizony ez szomorú dolog, mert nem kell elfelejteni, hogy az ember a sok baj közt elfelejti az efféléit, míg ha szomszédságok szerint meg volnánk szervezve, minden hónapban szólni lehetne annak, aki elfelejté, hogy azt a személyenkénti 1—1 lejt fizesse meg önként. Tehát nem gyűjtésről lenne szó, hanem ránevelnénk mindenkit, hogy ezt a kötelességét teljesítse. Nem hiszem, hogy ebbe bármely hatóság beleköthetne, hiszen az a legelemibb emberi jog, hogy magyar testvéreimet önként segíthessem, templomépítéshez stb. hozzájárulhassak.”

Az illetékesek gondolkodjanak fölötté és lássuk az eredményt.

dombokat, évente 60—70 utat teszek, kizárólag gyalog, egy utban kb. 20 km.-t... Egyik évben egy nagyon távoli jótétöm küldte el bakkancsát nekem. Egy másik évben hosszú ideig nem tudtam látogatni szórványaimat abszolút lábbeli hiány miatt.”

Nincs az a messzi világrészekben fekvő missziós telep, melynek teljesebb romantikája volna. Most tessék elképzelni ezeknek a papoknak a lelkét, szenvedéseiket, gyöttrődéseiket.

Sok igazuk van tehát azoknak, kik a missziós megoldásra gondolnak.

A róm. kath. egyháznál elő van írva, hogy minden egyházközség tetszés szerinti összeget juttasson a külföldi missziók támogatására és ezekről u. n. „relatiókat” kell készíteniök. A ref. egyház szintén programba vette a külföldi missziók kérdését és már működik is szépen az első erdélyi ref. misszionárius. Ezek mind tiszteletet érdemlő nagy dolgok és azt is tudom, hogy az egyházaknak éppen világegyházi relációik miatt nem áll módjukban részt nem venni a külföldi missziókban, de nem lehetne-e megtenni, hogy a külföldi missziós szervek gondjaiba és gondoskodásába az erdélyi magyar szórványok is bekapcsolóssanak, ha csak olyan mértékben, hogy az erre a célra szánt missziós összegek idehaza, saját véreink érdekében használtassanak fel. Akármilyen kevés is talán ez az összeg, arra mindenestre elég volna, hogy Csáki tiszteletes urnak egy sárvizálló szórvány-bakkancsot vásároljunk vele, vagy a Földes tiszteletes ur lovának egy véka zabot, hogy elbirja, mikor a „Kurmatúra”-hegyen urvaesortát visz a filiába egy-egy életből eltávozó magyarnak.

Mindez csak két papnak a nyilvánosság elé került sorsa, de hányan vannak rajtuk kívül kath., ref. és unit. magyar papok, kiknek hasonló, vagy még szomorubb a helyzete. Tudom mi az, mert próbáltam, hiszen 60 szórvány gondozását kellett ellátnom. Tudom mi az

éhezni, hóban, sárban, fagyban, esőben, viharban 30—40 km.-t gyalogolni...

De ha csak néhány papról volna szó! A szűkebb Erdély határain belül, a Székelyföld kivételével minden erdélyi vármegyében tömegével vannak ezek a szórványok, vagy „filiák”, ahogy a kath. egyházban nevezik. Sok-sok ezer magyar él bennük és pusztul és elrománosodik, elvész és siettetti azzal is az erdélyi magyarság katasztrófáját.

A végzetes „O. P.”

A szórványbeli magyarság pusztulását letagadni nem lehet. A múltban is megvolt és itt századokra visszamenőleg terheli a felelősség értük a magyarságot. Valaha virágzó magyar községek tömegesen románosodtak el. Senki eddig a statisztikát meg nem csinálta róluk, de az egyes egyházkerületek, illetve egyházmegyék u. n. sematizmusából ma is meg lehet állapítani, hogy igen sok községben, ahol ma alig pár magyar él, vagy egy lélek sincs már magyar bennük, valaha önálló, külön egyházközség volt pappal, templommal, oktatásügygel, stb. Ezeket az egyházközségeket, illetve szórványok nyilvántartásáról készült sematizmusokat a r. kath. egyháznál két nagy betűvel jelzik: „O. P.”-Olim parochia, egykor önálló egyházközség. Ma nincs a legtöbben magyar.

Ehhez a végzetes „O. P.”-hez közeledik a többi, ma meglevő szórvány is és ha nem tesszünk értük valamit, ha meg nem mentjük, eljön az idő, ijesztő gyorsan eljön az idő, hogy csak ez az „O. P.” marad a sok-sok ezer szórványbeli magyarból. Nekem annakidején 700 hívem volt 40.000 román közé ékelve, három vármegye területén és igensok „O. P.”-m.

A történelem ítél és nem tréfál! Legalább nyújtunk be a kegyelmi kérvényt, amíg nem késő!...

Egyébként ismételtén hálásan köszönöm vezérigazgató urnak a Földes Károly tiszteletes ur részére küldött ezer lejt és másoknak azt a néhány könnyet, melyet pusztuló, drága magyar népem fölött ejtettek...

Nyirő József.

IRODALOM

ÚJ KÖNYVEK

Szomory Dezső: Hőreb tanár ur. Szomory Dezső új regénye nem tartozik az átlagregények közé. Szomory, mint mindig, most is egészen különös és meglepő formát talált mondanivalói számára a valóság és költészet között lebegő alakjai bemutatására. A tudós és groteszk Hőreb tanár ur életét, szívét, szellemét, s mondhatni egész tudományát, ho páratlanul humoros, hol megindítóan mély jelenetek során keresztül ismerjük meg, társai leszünk elete furcsa kalandjaiban és amerre járunk vele, fantasztikus, biblikus fényben égő tájak, megrendítő és meghökkentő lenki vidékek tárulnak elénk, aminek csak Szomory Dezső gazdag képzelete, hatalmas tárgyi tudása és kivételes nyelvművészete tud a papiros síkján felvarázsolni. Szomory új könyvét olvasni nagy művészi élmény és Hőreb tanár urral megismerkedni ennél is több: mély emberi élmény. Hőreb tanár ur alakja mögött, amely oly idegenül s árnyékszerűen jár-kel a valóságok világában, kissé magát az író látjuk, mert Szomory Dezsőnek is az a legkedvesebb, ami Hőreb tanár urnak: a nagy álmok, a nagyszerű álmadozások birodalma. A pompás kiállítású kötet az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ara egész vászonkötésben 118 lejt minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepágenál, Cluj. Kérje az Athenaeum könyvszenzációk teljes jegyzékét.

Szekfü Gyula: Bethlen Gábor. „Nemzedékek születnek és halnak anélkül, hogy őseik történetének, a magyar föld múltjának nevezetes fordulatáról és e múlt legnagyobb hatású formálóirol méltó és részletes ismeretük volna, mert ezen fordulatok és nagy emberek képei évszázadokon át különböző formában hagyományozódtak reánk, utóbbi félszázadunk történetírása, következetesen kikerülte az ilyen kontroverz események és emberek történetét.” Így vezeti be Szekfü Gyula, a legnagyobb magyar történetírók egyike Bethlen Gáborról szóló remekművét és így folytatja előszavát: „Pedig a modern kor történetkutatása annyi területre kiterjed, s módszerében annyiféle szempontot tud alkalmazni, hogy a szociális és alkotmánytörténet, a gazdasági és hadtörténet, az individuális és kollektív lélek vizsgálata segítségével ma már ki tudjuk emelni a történeti alakot a századok folyamán ráakodott kontroverz elemek közül és vissza tudjuk helyezni azon termékeny történeti talajba, amelyből a valóságban kinőtt.” Szekfü Gyula: Bethlen Gábor c. műve a Magyar Szemle Társaság kitűnő sorozatában jelent meg remek bibliofil kiállításban, diszes angol-vászon kötésben és a korábbi 430 lejes ár helyett (315 lap diszes vászonkötésben) most árleszállításban 165 lejt minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepágenál, Cluj. Kérje a Magyar Szemle Társaság kiadványainak jegyzékét.

Mindenki

szabadon

választhat

az alábbi könyvek közül:

1. **Török Sándor: Vidéken volt primadonna.** (A legszebb színpadi és könyvsikereket valósággal egymásra halmozó fiatal erdélyi írónak legjellemzőbb és egyik legértékesebb regénye: egy ifju szerelem romantikus története.)

2. **Szilárd János: Első kalandom.**

(Humoros diákregegy, de a hegyvidéki diákváros diákjainak maszkjában nagy életsorsok vetik előre árnyékukat)

3. **Aszlányi Károly: Sötét kamra.**

(Érdekfeszítő, izgalmas bűnügyi regény, melynek színtere a magyar főváros.)

Mindhárom könyv 148—160 oldal terjedelemben jelent meg

Mindenki

ingyen kaphat

egy könyvet,

ha legalább a január havi előfizetési díjakat, az esetleges hátraleékkal együtt, továbbá 3 lej portókötséget (kézbesítési díjat) **január 31-ig** a kiadóhivatalhoz beküldi, vagy a Keleti Ujság helyi bizományosánál befizeti.

Új előfizetőink

szintén részesülnek a könyvakotó előnyeiben, tehát mindenki saját érdekében eszelepszik, ha most fizet elő a KELETI UJSÁGRA.

A könyvek szétküldése

az előfizetési díjak beérkezésének sorrendjében történik és fenntartjuk a jogot arra, hogyha valamelyik könyv időközben kifogyna, úgy ahelyett a másik két könyv valamelyikét küldhessük el.

Lázzal

fáradtságérzéssel és fájdalmakkal kezdődik a náthaláz (gripa); azonnal ágyba kell feküdni és ezt a veszedelmes betegséget alaposan ki kell izzadni aszpirin-tablettákkal. Ne feledjen el orvostól is tanácsot kérni!

ASPIRIN

minden tablettán rajta van a Bayer-kereszt

Módosítja az egyenes adó törvényét és különböző törvényjavaslatokat készít a pénzügyminiszter

Jelentést tesz az ország általános gazdasági és pénzügyi helyzetéről is

(Bukarest, január 28.) Slavescu pénzügyminiszter még nem heverte ki teljesen betegségét, két-három napig még kénytelen lakását őrizni. Ez idő alatt a miniszter különböző gazdasági és pénzügyi törvényjavaslatot dolgoz ki, többek között elkészíti az egyenesadó törvényének módosításáról szóló javaslatát. A pénzügyminiszter vasárnap este Mitita Constantinescu és Lazeanu államtitkárokkal, Procopiu pénzügyminiszteri igazgatóval, Zamfirescu képviselővel és Neagu műszaki tanácsos-

sal tanácskozott a kidolgozás alatt levő törvényjavaslatokról.

Slavescu pénzügyminiszter a törvényjavaslatokon kívül *részletes jelentést is készít az ország gazdasági és pénzügyi helyzetéről* és ez a jelentés egyben válasz lenne Manolescu Strunga ipar- és kereskedelemügyi miniszter jelentésére. A pénzügyminiszter terveit és javaslatait a királyi palotában megtartandó gazdasági ülés előtt bemutatja a királynak.

Bevonult a fogházba a szatmári lap főszerkesztője, hogy megkezdje büntetésének kitöltését

Jogerőssé vált a rémhírtérjesztés vádja miatt rárótt 5 hónapi fogházbüntetés

(Szatmár, jan. 28.) Mult év februárjában, kolozsvári forrásból eredő hír jelent meg a Szatmári Újságban, mely szerint a kormány részleges mozgósítást rendelt el és megkezdte a 30-as és 31-es korosztályok behívását.

A szatmári ügyészség emiatt rémhírtérjesztés címén perbe fogta Manyák Józsefet, a lap felelős szerkesztőjét, akit a gyorsított eljárás alapján

a cikk megjelenése után egy héttel bíróság elé állítottak.

A törvényszék több terhelő tanút hallgatott ki, köztük Munteanu ezredet, a hadkiegészítő parancsnokát is.

Manyák védője kérte a bizonyítás elrendelését, amit azonban a törvényszék elutasított és a főszerkesztőt öt hónapi fogházra ítélte.

A film ezután már gyorsan pergett. A szatmári törvényszék ítéletét a tábla is helybenhagyta, a semmitől sem megerősítése után pedig jogerőre emelkedett.

Manyák József védője, dr. Südy Tibor még ezután is megpróbálkozott, hogy bizonyítsa védenője jóhiszeműségét. Ujrafelvételi kérelmet nyújtott be a szatmári törvényszékhez és egyidejűleg hatvan napi haladékot esközölt ki az ügyészségen a büntetés megkezdésének elhalasztására.

Szombaton hozta meg ítéletét a törvényszék, amely indoklás nélkül elutasította az ujrafelvételi kérelmet. Miután pedig a kért 60 nap január 28-án, azaz hétfőn lejárt, Ma-

nyák József

hétfőn reggel jelentkezett az ügyészségen és bevonult a fogházba,

hogy leülje a rárótt öt hónapi fogházbüntetését.

A vezető nélkül maradt Szatmári Újság szerkesztését arra az időre, amíg Manyák József távol lesz, Figus Albert, a lap főmunkatársa, a Magyar Párt szatmári tagozatának alelnöke végzi.

Gyakorlati Gazdalexikon

102 tagból álló szerkesztőbizottság munkája. Az összes gazdasági ismeretek és a kapcsolatos összes tudományok tárháza

2 hatalmas kötet 1500 oldal rengeteg képpel diszkrétésben 462 - = lej.

a korábbi 1,000 lej helyett. — Utánvétellel portó 40 lej. A pénz előzetes beküldése esetén portómentesen azonnal szállítjuk.

Azonnal rendelje, amíg el nem fogy a Keleti Újság kiadói hivatalánál Cluj, str. Barcu L. Pop 5 sz

Utánvétellel semmiféle könyvet nem küldünk

HIREK

Tik... tak...

Karórám fehér számlapján fürge gyorsasággal fut végig a kicsi percmutató. Az elmúlás szomorú muzsikája zeng a tik... tak... melódiaitlan, egyhangú ritmusában s kiméletlenül, kegyetlenül marja belénk a letűnt percek halotti dalát.

A fényesre csiszolt acélvonal, ez a kis szeretlen, élettelen anyag, mit tudja miktől bucsuzik pillanatnyilag, mit tudja honnan jön és hová rohan, csak megy, forog, teljesíti egyetlen hivatását, az örök körbefutást. S mi alatt simán csuszlik egyik számjegyről a másikra, fejünk felett éppúgy forog az idő nagy, homokórája, hogy kimérje mindnyájunk számára, mit tarsolyában rejtveget a sors.

Hányan születnek ebben a pillanatban s hányan halnak meg; hányan halnak meg — elhanyagolva, egyedül. Mennyi könny fakadhat ebben a percben; közel egy milliárd ember él a földön; mennyi égő, fájó könny peregethet a szemekből. Ha egyesíthetnék, patakok lennének, jajszerű panasszal hömpölygő bővizű patakok, melyek titáni erővel törnek át a szenny s a bűn sziklagátját, hogy tisztáramossák a lelkeket.

Mennyi vér ömlöhetik most, míg a kis percmutató tik... tak... gyanútlanul továbbbocsor. Mennyi piros, meleg vér folyhat az erekből — ártatlanul.

Hány csók születik, mennyi igaz, tiszta és mennyi hazug, bűnös csók. Hányan profanizálják a szeretet legszentebb szavát azzal, hogy ajkukra veszik, mikor azt nem szabadna szavakkal kimondani sohasem.

S mennyi nagy probléma, szegény kis emberek tengernyi aggodalma, gondja, rettegetti reménysége dől sirba a hatalmasok egyetlen kegyelgyintésére most, ebben a pillanatban, mi alatt az órák tik... tak...-ot kiált.

Tik... tak...

Soha nem tér vissza ez a pillanat. Ha csunya volt, könnyes és nehéz, vagy ragyogóan kedves és szép, egyaránt mögöttünk marad.

Tik... tak...

Az élet nagy fekete paripa, mely vágató tempóban, visszatekintés nélkül rohan velünk a sir felé. Villámgyorsan végigszárgul árkon, bokrokon, hegyeken, utakon át, sebesült, hörgéstől hangos, véres csatatereken és szelíd, virágos réteken egyaránt. A messzeség tiszta távlatában vágófakasztó délibábra mutat, mi tapsolunk, aztán a helyszínre érve, a fényes kép löddefoszlásán gunyosan kacag; mit bánja, hogy mi halkán siratjuk a megvalósulatlan ideálokat. Hogy könnyeinket letörölje, az ölünkbe dob egy-egy ártatlan fehér virágot, mit futtában leszakasztott, elfog számunkra egy más irányba igyekező halvány napsugarat, vagy emberi mosolygást s mi a parányi melegséért újra remélünk, újra hiszünk. Még könnyes a szemünk, de már nevetünk. Mindent megbocsátunk, mindent elfeledünk, hogy holnap újból előről kezdjük: a sirást, nevetést, reménykedést, hitet, csüggedést, mindent...

De arra, ami vágató iramunk végcélja, az ut vége, arra nem gondolunk. Nem is hiszünk benne tán. Csak néha-néha döbben belénk az idő múlása, mikor a vad szárguldsban egy-egy utszakaszt mérő határköhöz tik... tak... odapattan a vágató fekete paripa patkója...

Bajkó Erzsébet.

— Kolozsváron is megszűnt az egyetemi jogászok sztrájkja. A kolozsvári sztrájkoló joghallgatók szombaton gyűlést tartottak. A gyűlésen a sztrájk sorsára vonatkozólag folytattak megbeszéléseket. A gyűlés eredményeképpen elhatározták, hogy hétfőn már megjelennek az előadásokon. A határozat eredményeképpen hétfőn reggel 8 órakor megszűnt a kolozsvári diáksztrájk és zsufolt termekben kezdődött meg az előadás.

Kun Mátyás Fia R.-T. Cluj

Calea Marechal Foch 2
(volt Calea Victoriei)

Legrégibb, legmegbízhatóbb kés-
műves és szaktájszerész üzlet!
Javítóműhely

— **Influenza a kormány tagjai között.** Bukarestből jelentik: A beteg Tatarescu miniszterelnök állapota javult és, hétfőn délelőtt megbeszélést folytatott a kormány több tagjával. Titulescu külügyminiszter a héten hazaérkezik. Több miniszter jelentett beteget, az influenza miatt és nem is tudnak a hét elején minisztertanácsot tartani.

— **Réthely Ödön jubileumi estje.** Réthely Ödön kolozsvári működésének husz, színészi pályájának huszonöt éves jubileuma alkalmával tisztelői és barátai jubileumi estét rendeznek február 3-án, vasárnap. A kitűnő színész kétizben is szerepel az est keretében: szavaló-ciklust tart és magyar nótákat énekel Körösi Dudus cigányzenekarának kíséretében. A bevezető előadást Krenner Miklós dr. tartja, Pintér Böske énekel, Sántha Ilonka, a tehetséges énekesnő operaáriákat ad elő, Farkas Margit, a kiváló művész zongoraszámokkal szerepel, Blau Baba, a kis csodatáncosnő táncszámokat ad elő. Az érdekes és változatos műsor bizonyára nagy közönséget fog vonzani a kath. gimnázium dísztermébe.

— **Tűz a királyné palotájában.** Bukarestből jelentik: Tegnap este tűz ütött ki Mária királyné Copaceni-Vlasca palotájában. A tüzet sikerült lokalizálni és csak a padlás néhány gerendája égett le. A kéményből kipattant szikra okozta a tüzet.

— **Hatleganu Gyula kolozsvári egyetemi tanár előadást tartott Bukarestben a szívbaj társadalmi fontosságáról.** Bukarestből jelentik: Az Ateneul Roman vasárnap iktatta be a tagok sorában dr. Hatleganu Gyula kolozsvári egyetemi orvostanárt. Hatleganu professzor székfoglaló beszédében a szívbaj társadalmi fontosságát ismertette. Felszólalt a gyűlésen dr. Minovici bukaresti egyetemi orvostanár is, aki méltatta dr. Hatleganu Gyula sokoldalú tevékenységet és tudományos munkásságát.

— **A Missisipi-árvíz veszedelmének néger hőse.** Newyorkból jelentik: A Missisipi borzalmas áradása, mely három városban okozott nagy rombolásokat, sokezer családot tett hajléktalanná. A termés teljesen elpusztult s az állatállomány harminc százaléka az árvíz martaléka lett. Az amerikai lapok részletesen beszámolnak egy Lill nevű néger hőstetteiről, aki egymagában több száz embert mentett ki a hullámokból s olyan szörnyű fagyási sebeket szenvedett, hogy egész testéről cafatokban lógott le a bőr.

— **A légyapíros gyilkosság a bíróság előtt.** Debrecenből jelentik: A debreceni törvényszék hétfőn kezdte meg a csökmői arzénos gyilkosság ügyében indult bűnper tárgyalását. Az elsőrendű vádlott Kiss Lajosné, aki a vádirat szerint férjét és Eszter nevű 13 éves leányát gyilkolta meg arzénal. A vádlott kijelentette a törvényszék előtt, hogy nem érzi magát bűnösnek. Férjével mindig jól élt. A házban igen sok légy volt s emiatt tartott légyapírt, de nem tudta, hogy a légyapír mérges anyagot tartalmaz. Arra, hogy férjét és leányát meggyilkolja, semmi oka sem lehetett.

— **Az influenzajárvány az ókirályságban.** Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium értesülése szerint az influenzajárvány növekedésben van úgy Bukarestben, mint más ókirályságban. Több iskolát egy hétre bezártak. A bukaresti Spiru Haretliceumban 137 diák betegedett meg influenzában. A minisztérium rendeletet bocsátott ki, mely szerint újabb esetek bejelentése után azonnal fertőtleníteni kell az iskolákat. Együttal intézkedtek, hogy a községi orvosok ellenőrizzék az iskolák egészségügyi állapotát.

Dr. Szathmáry Miklós szindi unitárius lelkész

és
Tutsek Ferenc,
a Tordai Magyar Kereskedők
Egyesülete elnökének 25 éves
jubileuma

Tordán és a Tordához közeledő Szind községben két negyedszázados jubileumi ünnepséget tartottak. Az ünnepelt két különböző életpályán működő férfi volt, egy pap és egy kereskedő. A pap dr. Szathmáry Miklós, szindi unitárius lelkész, a másik jubláns Tutsek Ferenc tordai vaskereskedő, a Tordai Magyar Kereskedők Egyesületének elnöke. Dr. Szathmáry Miklós a vegyes lakosságú Szind község unitárius lelképásztora, az erdélyi unitárius lelkész kar egyik legkiválóbb felkészült tagja. Hívei és az unitárius egyház hivatalos szervezetei bensőséges szép ünnepséggel ülték meg a 25 éves jubileumot. Az unitárius püspöki hivatal és a teológia képviseletében Szent-Iványi Sándor teológiai tanár, az aranyosszéki unitárius egyházkör nevében dr. Gál Miklós, a Magyar Párt képviselője és Lőrinczy Dénes unitárius esperes, az aranyosszéki unitárius egyház kiküldöttei, valamint a tordai egyház tanácsa vett részt a bensőséges ünnepben, amely istentisztelettel kezdődött, majd a lelkész lakásán Lőrinczy esperes felolvasta dr. Boros György püspök megleghangu főpásztori átiratát és tolmácsolta a tordai egyházkör üdvözlését. A szindi görög katolikus lelkész, Garbus Septimiu egyházközsége nevében fejezte ki üdvözlését, majd dr. Bodozsy Károly, a Dávid Ferenc ifjúsági egyesület nevében üdvözölte a jublánt, aki a tordaköri ifjúsági szervezetek elnöke is. Dr. Várfalvi Mór tordai ügyvéd, a régi osztálytársak üdvözlését tolmácsolta, 500 lejes alapítványt tett a nap emlékére és az alapítvány a jelenlevők adakozásával rövidesen három ezer lejre emelkedett. Dr. Szathmáry tiszteletes meghatva köszöntö meg az ünnepélyt és a jókívánságokat.

A Tordai Magyar Kereskedők Egyesülete közepében ünnepelte meg Tutsek Ferenc egyesületi elnök kereskedői önállóságának negyedszázados évfordulóját. Az ünnepségen a Magyar Kaszinó, a Magyar Iparos Egylet, a Tordai Magyar Dalkör, a Zsidó Kulturkör képviseltették magukat és kiküldöttei meleg szavakkal méltatták a jubiláló elnök érdemeit.

Ma kedden «ROYAL» Mozgóban

ORDONÁNC

(A tisztiszolga)

Guy de Maupassant regénye után. Fősz.

Marcell Chantal

„Ámok” testvérfilmje, az „Ámok” főszereplőjével

— **A sarmasági országos vásár.** A Szilágy-megyében levő Sarmaság községben február 6-án és 7-én tartják meg az országos vásárokat.

— **Sikkasztásért elítélték a jegyző írnokat.** Lugosról jelentik: Hirsch Jakab Curtea község jegyzőségi írnoka többször meghamisította a félnek kiállított nyugtákat. Körülbelül 14 ezer lejjel károsította meg a lakosságot. A lugosi törvényszék hathónapi fogházra ítélte.

— **Akinél a szívműködése rendetlen,** ugyszintén az, akinél a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik.

— **Lugosi hírek.** Loric Péter 27 éves elmebeteg megszökött a lugosi elmeegógyintézetből. Olosa község mellett az erdőben gyakorlatozó katonaság találta meg a hóban félíg megfagyott örültet. Kórházba szállították, de életbenmaradásához nincs sok remény. — Petrescu Vichentie Chircas községben lakó falusi gazdagyalog indul hazafelé. Útközben elfáradt és leült pihenni. Ilyen helyzetben megfagyva találtak rá másnap a járőrök. — Lugoson kitűnően sikerült bált tartottak Curtiu Viktor prefektus és Biriescu Sándor polgármester vendöklete alatt. A bál jövedelmét a vármegye-ház épülete előtt felállítandó egyesületi szobor költségeire fordítják.

* A Piata Mihail Viteazon levő Viad-üzlettől a sarokig elvesztettem fontos okmányaimat, kérem a megtalálóra nézve jelentéktelen iratokat a telefonkabinba leadni.

— **Megvakult örömeiben,** mert megnyerte a főnyereményt. Isából jelentik: Ezelőtt néhány nappal Iacob Zern mérnök egymilliót nyert sorsjegyen. Tegnap moziba ment, ahol hirtelen elvesztette látását. Az orvosok szerint megvakulása a nagy öröm izgalmainak következménye és talán sikerülni fog visszaadni szemévilágát. Zernt most Bécsbe viszik orvosi kezelésre.

— **A szegény pénzügyi ellenőr öngyilkossága.** Temesvárról jelentik: Litera Károly pénzügyi ellenőr tegnap öngyilkosságot követett el, ami nagy feltűnést keltett. Litera felakasztotta magát, de fején golyó által okozott sebet is találtak. Levelet nem hagyott hátra, de barátainak a napokban kijelentette, hogy nincsen annyi pénze, amennyivel Oravieára utazhatna, ahová áthelyezték.

— **Elhízott egyéneknek** a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvizkura a belműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyedé teszi. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József viznek a máj és a végbél felé irányuló vértelulásoknál, valamint aranyérel és prostatabajoknál is valóban áldásos hatása van.

— **Az ingatlan vagyonon kívül a мүkin-cseket is visszakerik a Habsburgok Ausztriától.** Budapestről jelentik: A Reggeli Újság híradása szerint Albrecht főherceg Bécsben folytat tárgyalásokat az osztrák kormánnyal a Habsburg-vagyon visszaadása ügyében. Albrecht főhercegnek Burgenlandban vannak birtokai s így a tárgyalások kimenetele őt személyében is érdeklik. Az ingatlan vagyon visszatérítésén kívül különböző családi мүkin-csek visszaszolgáltatásáról is folynak tárgyalások. Albrecht főherceg pénteken érkezett Bécsbe és kedden utazik el onnan.

(*) **Kabarétréfák a Színházi Életben.** Hatvany Lili érdekes színházi levélben mond kritikát a három premierről a Színházi Élet új számában. A Nemzeti-, Vigés Belvárosi Színház darabjait gyönyörű képekben mutatja be az e heti szám, amelynek színdíjait: Stella Adorján interjúja Herceg Ferencel, Nagy Endre kritikája, Szomori Dezső, Hevesi Sándor kritikái, Hunyadi Sándor regénye, stb. Ara 20 lej.

* **Törvény által előírt alkalmazottak bejelentési nyomtatványai Bernát papírüzletében,** P. Unirii, kaphatók.

— **Elfogták a főtéri üzlet egyik betörőjét.** Egy héttel ezelőtt betörték a főtéri Grünwald és Steiner-féle textilüzletbe. Ismeretlen tettesek hatoltak be az üzlet raktárába és onnan mintegy 89.000 lej értékű árut és készpénzt vittek magukkal, majd nyomtalanul eltűntek. A rendőrség bűnügyi osztályának pár napi nyomozása után sikerült megállapítani a betörők személyazonosságát és azt is, hogy hol rejtőzködtek. Értesítést küldtek az összes kolozsmegyei csendőrsőknek és ugyanakkor egy kisebb detektivesortot indítottak ki a betörők buvóhelyére. Le is tartóztatták a betörtársaság egy tagját, akinek a nevét a nyomozás érdekében eddig még nem adták ki.

— **Serlegavató dalárdaünnepély.** A kolozsvári református Bethlen Gábor-Dalkör szombaton, február hó 2-án este serlegavató estélyt rendez. Ezen az estélyen avatják fel a dalkörnek a szövetségi kerületi versenyen szerzett első díj-nyereményeit. Az estélyt a Református Férfiszövetség Bratianu-ucca 24. sz. alatti ujonnan alakított nagy helyiségében tartják. A dalkör férfikarának és vegyeskarának énekszámain kívül a műsoron Vásárhelyi János református püspökhelyettes és Zagoni István dr. mondanak beszédeket. A díszvacsorát — amelyre jelentkezéseket elfogad a férfiszövetségi helyiség gondnoka — farsangi mulatság követi.

— **Rövid idő alatt két gyermekét veszítette el egy lugosi gyártulajdonos.** Lugosi tudósítónk jelenti: Nagy részvét mellett temették el Pattyánszky Elemér gyártulajdonos 12 éves Éva leányát, aki hosszas betegeskedés után halt meg. A háznál a beszentelést dr. Pacha Ágoston megyéspüspök végezte. Pattyánszky és felesége iránt általános részvét nyilvánul meg, mert rövid idő alatt két gyermeküket veszítették el. Tíz éves fiuk nemrég baleset áldozata lett.

SZÍNHÁZ

A Mosoly országa

A Magyar Színház klasszikus operett-ciklusának ötödik darabja

Szerda estére készítette elő a színház Lehar nagy operettjének: A Mosoly országának felújítását, amelynek vezető szerepére Vera Schwarzot, a híres bécsi operaénekesnőt kötötte le. A társulat érthető ambícióval készült az előadásra, amelyet teljesen új szereposztásban és új beállításban nagy gondot tanítottak be.

Ma aztán az a kellemetlen meglepetés érte a színház igazgatóságát, hogy Vera Schwarz egy orvosi bizonyítvány kíséretében levelet küldött, amelyben az előadást lemondja. A bizonyítvány szerint a művésznő annyira megerőltették romániai turnéjával kapcsolatos utazásai, hogy szerződéses kötelezettségének nem tud eleget tenni. A színház próbálkozásai, hogy Vera Schwarzot betegségére dacára is rábírák a fellépésre, eredménytelenek maradtak.

Az előadás megmentése érdekében Solymosán Magda, a színház primadonnája vállalkozott arra, hogy Liza grófnő nagy és nehéz szerepét a rendelkezésre álló rövid idő alatt betanulja és eljátsza. Így hát a színház most éjjel-nappal szakadatlanul próbálja a Mosoly országát és reméli, hogy az előadás a beteg vendégművésznő nélkül is olyan magas színvonalat fog elérni, amely a színház klasszikus operettciklusának darabjaihoz, a János vitézhez, Szibillához, Cigányszerelemhez, Három a kis lány-hoz méltó.

Természetesen az előadást ilyenformán nem felcsemet, hanem rendes helvérekkel fogják megtartani.

Csütörtök este bucsuelőadás: Jókai emlékünnap — Az aranyember

Hölgyeim elég volt!

Francia bohózat csak felnőtteknek

Kedden este mutatja be a színház az utóbbi évek legmulatságosabb francia bohózatát, amelynek Hölgyeim, elég volt! a címe.

A bohózatot sikamlós meséje nem teszi alkalmassá arra, hogy fiatal lányok megnézhessek. A színházi pénztár éppen ezért csak 18 éven felülieknek szolgáltat ki jegyeket erre a piros színlepos előadásra.

Az újdonság főszerepeit Vass Piri, Fényes Alice, Kós Dodó, Mihalkó Gizi, Tompa Sándor, Tóth Elek, Balázs Samu, Kovács György, Rajnai Sándor alakítják.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd este fél 9-kor: Hölgyeim, elég volt! (Francia vígjáték újdonság, először. Csak felnőtteknek.)

Szerda 8½: A Mosoly országa. (Lehar nagy operettje. A klasszikus operettciklus ötödik darabja. Bérletszünetben. Rendes helyekkel. Solymosán Magda fellépésével.)

Csütörtök este fél 9-kor: Az aranyember. (Jókai emlékünnap, az 1885. január 31-i első kolozsvári előadás 50-ik évfordulóján. A társulat bucsuelőadása egyhónapos váradi turnéja előtt. Premier bérlet 10. sz. A bérlet jegyét kívánatra becserele a színház.)

EDISON-MOZGO:

Kedd.

I. HET NAP AZ OCEAN FELETT. Főszereplő: George Brent, Zita Johann, Alice White, Vivian, Osborne. II. AVE MARIA. Fősz.: Dorothy Wiek. III. BETTY, az OROSZLANSZELIDÍTŐ.

SPORT

Svájc nehezen adta meg magát Kanadának a jégchokki-világ bajnokság döntőjében

Zártak Davosban

(Davos, január 28.) A davosi nagy napoknak vége. Befejeződtek a jégchokki világ- és Európa-bajnokságok. Az Európa-bajnokság sorsa — mint már jelentettük — szombaton eldőlt. Svájc Csehszlovákia elleni biztos győzelmével. A világbajnokságért Kanada az Európa-bajnok Svájc ellen játszott s igen nehezen győzött. Jövőre talán már vége is lesz Kanada eddigi vitathatatlan felsőbbségének s Európából kerül ki a világbajnok is.

A vigaszdíjat Németország nyerte. Romániának Magyarországgal kellett volna játszania, de a román csapat nem állt ki a mérkőzésre.

A vasárnapi eredmények:

Kanada—Svájc 4:2 (2:1, 1:1, 1:0). Világbajnoki döntő. Kanada csak a legnagyobb erőbedobással tudta maga alá gyűrni Svájcot.

Anglia—Csehszlovákia 2:1. Háromszori meghosszabbítás után dőlt el a mérkőzés, amely Angliának a harmadik helyet jelentette.

A további helyezésekért Svédország 3:1-re győzött Ausztria ellen, míg a francia—olasz mérkőzést nem játszották le.

A döntőből kiesettek a minősítő és a vigaszdíjmérkőzések alapján a következő sorrend alakult ki a résztvevő országok között:

1. Kanada.
2. Svájc.
3. Anglia.
4. Csehszlovákia.
5. Svédország.
6. Ausztria.
- 7—8. Franciaország és Olaszország.
9. Németország.
10. Lengyelország.
11. Magyarország.
12. Románia.
13. Lettország.
14. Belgium.
15. Hollandia.

Február 3-án Davosban még egy nagy mérkőzés lesz: Kanada Európa válogatottja ellen játszik. Az Európa-válogatott kapuját a magyar Hírcsák fogja védeni, aki a legjobb kapusnak bizonyult a torna folyamán.

Egy heti tréning eredménye: javulás az egész vonalon

Lényegesen jobb időket futottak gyorskorcsolyázóink a vasárnapi próbaversenyen, mint a bajnokságokon

(Kolozsvár, január 28.) A gyorskorcsolyázó szövetség vasárnapi válogatott versenyre sokkal jobb eredményeket hozott, mint az országos bajnokság. Az egyhetes tréning sokat javított versenyzőink formáján. Eredmények:

500 m: 1. Papp L. KKE 50.7 mp, 2. Gebeffügi KKE 51.2 mp, 3. Gaál Mures 51.6 mp, 4. Pop B. KKE 51.8 mp.

1500 m: 1. Pop B. KKE 2 p. 47.4 mp, 2. Wartenberg TC 2 p. 52.4 mp, 3. Gebeffügi KKE 2 p. 53.2 mp, 4. Gaál Mures 2 p. 53.4 mp, 5. Pop A. KKE 2 p. 54.3 mp.

5000 m: 1. Sándor TC 10 p. 29.8 mp, 2. Pop A. KKE 10 p. 38.5 mp.

A formák feljavulásának bizonyítására közöljük a versenyzők multheti eredményeit. 500 m: Papp 55.1 mp, Gebeffügi, Gaál, Pop B. 53.6 mp. 1500 m: Pop B. 2 p. 51.9 mp, Gebeffügi 2 p. 56.9 mp, Wartenberg 2 p. 58 mp, Gaál 3 p. 02.8 mp, Pop A. 3 p. 01.4 mp. 5000 m: Sándor 11 p. 06.4 mp, Pop A. 11 p. 07.4 mp.

A válogató verseny alapján a következőket jelölték ki Prága melletti Jenary fürdőhelyen eldöntésre kerülő román—cseh gyorskorcsolyázó viadatra:

500 m: Papp L., Gebeffügi, Wartenberg, Gaál. Tartalékok: Pop B. 1500 m: Pop B., Papp L., Wartenberg, Gaál. Tartalék: Gebeffügi. 5000 m: Pop B., Gebeffügi, Wartenberg, Pop A. Tartalék: Papp L.

A versenyzők csütörtökön indulnak el Csehszlovákiába.

HETEDSZER IS SONJA HENNIE.

(St. Moritz, január 28.) A női műkorcsolyázó Európa-bajnokságot ismét a norvég Sonja Hennie nyerte, aki ezúttal hetedszer szerezte meg az Európa-bajnoki címet. 2. Landbeck osztrák. 3. Colidge angol. 4. Herber német. A magyar Szilassy Nadine, tizennyolc induló közül a tizennegyedik helyen végzett.

Luzernben Svájc B-válogatottja 1:0 (1:0) arányban verte Németország második garnitúráját.

KITUNO ÚJ NOI VILÁGREKORDOT szőtt Calagóban Eleanor Holm 100 m. hátú 1 p. 16.3 mp-vel. A régi rekordot a holland Mastenbroek tartotta 1 p. 16.8 mp-vel. Eleanor Holmnak, akit profivá nyilvánítottak, nemrég adták vissza amatőr jellegét.

ROUND IS FILMAJANLATOT KAPOTT. Hollywoodból kecségető filmajánlatot tettek Dorothy Roundnak, a tennisz világbajnoknőjének. Round egyelőre nem fogadta el az ajánlatot.

A halbertstadti német olimpiai próbaversenyen Schwartz 59.8 mp-vel győzött a 100 m-es gyorsúszásban.

NÉMETORSZÁG LEGYÖZTE SVAJCOT.

(Stuttgart, január 28.) A Hitler-stadionban hatvaezer főnyi közönség előtt, a nullpont alatti hőmérsékletben játszották le a Németország—Svájc labdarúgó mérkőzést. A német csapat 4:0 (2:0) arányban győzött.

Joanitescu volt minisztert választották meg az atlétikai szövetség elnökének

(BUKAREST, január 28.) A román atlétikai szövetség tegnap tartotta meg rendes évi közgyűlést, amelyen D. R. Joanitescut, a nemzeti parasztpárt volt munkaügyi miniszterét választották meg elnöknek. Pălangeanu ezredes, az eddigi elnök, alelnök lett. A közgyűlés Károly királyt, a szövetség örökös díszelnökének nyilvánította.

Bécs: Austria—Admira 2:1 (2:0). Ösről elmaradt bajnoki mérkőzés. Az Austria, mint utolsó helyezett verte a tabellaelső Admirát.

Az AMTE cáfolja, hogy szerződési tárgyalásokat folytatott volna Szaniszló Jánossal, az Újpest kolozsvári származású játékosával.

Befejeződtek a német fedettpálya-tenniszbajnokságok. Brémában tegnap játszották le Németország fedettpálya-tenniszbajnokságának döntőit. Eredmények: Férfi egyes: Cramm német—Bernard francia 12:14, 6:0, 6:2, 8:6. Női egyes: Sperling Krahwinkel német—Payot svájci 6:4, 6:1. Férfi páros: Cramm, Henkel német—Bernard, Gentien francia 6:1, 6:0, 6:3. Vegyes páros: Cramm, Sperling Krahwinkel német—Payot svájci, Gentien francia 6:4, 6:2. Cramm három bajnokságot nyert.

„OLLA” bebizonyíthatólag a vezető világmarika. Minőségileg feltétlen megbízható és utánazható. Saját gyáraikban készíti a legzigorúbb ellenőrzés mellett.

LEGUJABB

TAVIRAT - RADIO - TELEFON

Simon nyilatkozott az alsóházban a magyar-jugoszláv viszályról

Igéret a kiutasítottak visszafogadására

(London, jan. 28.) Az angol alsóház hosszú karácsonyi szünet után hétfőn tartotta első ülését, melyen az 1934. decembere óta felgyült interpellációk kerültek napirendre. Az interpellációk között másodikként szerepelt a jugoszláv-magyar viszály ügyében előterjesztett interpelláció. Mandler képviselő kérdésére Simon külügyminiszter kijelentette: Magyarország a legutóbbi népszövetségi ülészen jegyzéket terjesztett be, melyben közölte a népszövetségi tanácsal azokat az intézkedéseket, melyeket a magyar kormány a Népszövetség 1934. december 10-i határozata értelmében tett. Az ügy előadója azzal a kérelemmel nyújtotta át a magyar

emlékiratot a népszövetségi tanács tagjainak, hogy akinek indítványa, vagy megjegyzése van az ügyvel kapcsolatban, terjessze írásban a tanács elé.

A következő interpelláció a jugoszláviai magyarok tömeges kiutasításával kapcsolatosan hangzott el, feltéve a kérdést, hogy Anglia milyen intézkedéseket tett?

Simon külügyminiszter azt válaszolta, hogy a jugoszláv kormány ígéretet tett: az ottani magyarokat nem éri több bánat, s a kiutasítások megszűnnek. A jugoszláv kormány foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a kiutasított magyarok egy részét állandó letelepülésre vissza is engedje az országba.

Az új ércpénz törvénye a parlament előtt

A kisebbségi ügyvédek miatt — A kolozsvári prefektus örnagyi kinevezéséről — Egy lippai tanár és a Babes-szobor

(Bukarest, január 28.) A kormány ma a kamara elé terjesztette az új ércpénz kibocsátására vonatkozó törvényjavaslatot. Az állami pénzverdét feljogosítja a következő pénzermékek forgalomba hozására: 20 millió 25 banis, 30 millió 50 banis rézpénz, 50 millió egylejes, 75 millió kétlejes és 40 millió ötlejes réz-cink-tikkkel vegyületből készült pénz, 40 millió tízlejes, 30 millió huszlejes réz- és nikkelpénz, 12 millió 50 lejes, 18 millió százlejes és 5 millió kétszázlejes ezüstpénz. Az összes ilyen kibocsátás

pénzértéke 4 milliárd 820 millió lej lesz.

A jelenleg forgalomban levő ércpénzt a törvény hatálybalépése alkalmával kieserélik. Ez az intézet, mint autonóm pénztár fog működni és más feladatot is végezhet majd, mint a román ércpénz verését.

A jogászsztrájkba bekeverik a kisebbségi ügyvédeket.

A kamara mai ülésén Pamfil Seicaru a joghallgatók sztrájkját teszi szóvá. Nem vonja kétségbe, hogy az ügyvédi kamarák súlyos helyzetben vannak, de nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy számos kamarában

a nem román elem többségben van és ezért intézkedéseket kíván

az etnikai folytonosság megőrzésére és biztosítani az elsőbbséget az autochton keretek számára a vezető osztályokban is.

Victor Antonescu igazságügyminiszter kijelenti, hogy ezt a kérdést most tanulmányozzák. Bekérték az ügyvédi kamaráktól a megfelelő kimutatásokat és azok beérkezése után

fog majd válaszolni.

Sassu miniszter benyújtja az új ércpénz kibocsátására vonatkozó javaslatot.

Jön a Skoda-ügy.

Madgearu esodalkozását fejezi ki, hogy a Skoda-jelentés, amelyet a kiküldött bizottság elfogadott, még nem került napirendre. Pártja nevében kijelenti, hogy nem engedik ezt az ügyet elhalasztani.

Sassu miniszter: Akár őszinték Madgearu szavai, akár csak politikai manőver, a kormány válasza az, hogy hozzájárul a napirendre tűzéshez.

Madgearu visszautastja a miniszter ironikus hangját.

Erdélyi felszólalások.

Giurgiu felvilágosítást kér dr. Dunca Eugen kolozsvári prefektus

tartalékos örnaggyá való előléptetéséről, ami szerinte meglepetést és megdöbbenést okozott.

Macovescu panaszkodik, hogy a kralovai kórház főorvosát még fel nem derített ügy miatt letartóztatták. Vizsgálatot kér.

Iosifescu kéri az italmérési engedélyek felülvizsgálását.

Moldovan Viktor nemzeti parasztpárti kéri vizsgálat megindítását Izdraila lippai professzor ellen, aki Vincențiu Babes szobrának leleplezését profanizálta.

Nistor munkaügyi miniszter egy megkérdésre ezt válaszolja: hogy a kiküldött bizottság már elkészítette a nemzeti munkavédelmi törvény végrehajtási utasítását, amely a közeli napokban nyilvánosságra kerül.

Suciu érsek emléke.

A szenátusban Leonte Moldoveanu elnök elpárntálja Suciu balázsfalvi metropolitát. Lepadatu a kormány nevében. D. R. Ioanitescu a nemzeti parasztpárt részéről rózza le kegyeletét. A szenátus ezután a fiatal orvosoknak a falvakban való letelepítéséről szóló javaslatot tárgyalta, amelyhez D. R. Ioanitescu szólalt fel.

— Előadás munkások számára. Január hó 29-én, kedden este 8 órakor Salamon László hírlapíró „A nő nem szolgálata és felszabadulása” címen társadalmi-tudományi előadást tart szociáldemokrata munkások számára a Vasmunkás-otthonban.

Legujabb sporthirek

— PAPP LÁSZLÓ NYERTE AZ 1500 METERES FUTAMOT A GYORSKORCSOLYÁZÓ PROBAVERSENYEN. Rendes rovatunkban részletesen beszámoltunk a gyorskorcsolyázó szövetség vasárnapi válogató versenyéről, melynek eredményei alapján a román—cseh válogatott mérkőzés résztvevőit kijelölték. Téves eredményközlés miatt a sajtóközleményekben — s így a miénkben is — az 1500 m-es futam győzteseként Pop Béla szerepel, holott a futamot 2 p. 47.4 mp-es idővel nem ő, hanem Papp László nyerte meg. Így érthető, hogy az 1500 m-re válogatottak egyike is Papp László lett.

Az olasz bajnokság vasárnapi eredményei: Ambrosiana—Torino 2:1, Lazio—Palermo 1:0, Sappi—Laren—Livorno 0:0, Napoli—Triestina 2:1, Brescia—Bologna 1:1, Fiorentina—Alessandria 4:1, Juventus—Provercelli 1:0, Milan—Roma 4:4.

Prága. Slavia—Kladno 9:1 (3:1), Spárta—DFC 6:1 (3:0). Barátságos mérkőzések.

Kifütyülték Sonja Henniet St. Moritzban. St. Moritzban a műkorcsolyázó Európa-bajnokság díjkiosztó bankettjén, szokatlan botrány történt. Mikor Sonja Hennienek, a női bajnokság győztesének átnyújtották díját, több ben fütyültek, ugyanis a közönségnek nem tetszett, hogy bukása ellenére is ő lett az első. Mikor a másodiknak helyezett osztrák Liselott Landbeck jelentkezett díjáért, hatalmas taps fogadta.

Magyarország Mátraházán megrendezett összetett slobajnokságát Delekart osztrák nyerte. A következő helyezettek is osztrákok, az első magyar, Kővári a hatodik helyen végzett. A nemzeti slobajnokság győztese Kővári.

Németország 5:1 (2:0, 2:1, 1:0) arányban verte Lengyelországot Davosban a jégchokki világ- és Európa-bajnokság vigaszdíjának döntőjében.

Apróhirdetések

ÁLLÁSTKERES

Raktárnoki vagy pénztárnoki állást vállalkozással fiatal ember. Cím Hirlapíroda, Tg. Mureș. K 543

ADÁS—VÉTEL

Ezüstöt legmagasabb napi áron vesz a "TACAMUL" Str. Gen. Neculcea 6. K 389

Legfinomabb borok nagyban olcsó árban eladó. Cím: Felsz. József Turda.

Uj birtokot megvételre keresek. Részletes ajánlat címezhető: Dr. Ligeti Miklós, Cluj, C. Marechalul Foch 39. K 3133

Eladó: Mazdaznan; „Elettudomány” című népszerű tudományos folyóirat 1925, 1926, 1927, 1928, 1929. évfolyama, jókarban, 660—lejt eredeti ár helyett 250—lejtért. (Testápolás, ritmikuslélegzés, husmentes gyógytétel stb.) Cím: a kiadóban. G 817

Eladók jó állapotban, díszes vászonkötésben, antikvar példány! Remekírók Képes Könyvtára: Petőfi összes költeményei, két kötet. Kazinczy Ferenc válogatott munkái, egy kötet. Köteleenként 50—lejt. Kaphatók a Keleti Újság kiadóhivatalában, Cluj, Baron L. Pop ucca 5 sz. Vidékieknek az összeg és 10—lejt portóköltség beküldése esetén azonnal szállítjuk. Utánvétet könyvet nem küldünk. G 819

Megvételre keresek egy jó karban levő Krause vagy Wörner-féle 70—72 cm. könyvkötőgépet, lehet vidékről is. Pleichner, Cluj, Cal. Mojlilor No 69.

Sürgősen eladnám szép kertés háromszobás, konyhás, mellékhelyiségű új villaházamat, esetleg elcserélném kisebb egy-szobás-konyhás kis telekkel. Cím a kiadóban. G 769

KÜLÖNFÉLÉK

Legelőkelőbb bukaresti szállodákban kedvezményes áru szobákra (esetleg teljes panzióra is) utalványokat ad a kiadóhivatal. Baron L. Pop ucca 5. sz.

Az egészség és takarékoság szakácskönyve

Az év szakai szerint beszerezhető, tápérték szerint megválogatott tápanyagból, gondosan menüszerkesztett, rendszerbe foglalt szakácskönyv.

Polgári háztartások és kifizetések részére Leszállított ára 12 lej

Kapható a KELETI ÚJSÁG kiadóhivatalában Kolozsvár, Baron L. Pop ucca 5. — Vidékieknek 15 lej előzetes beküldése esetén portómentesen azonnal szállítjuk. — Utánvétet nem küldünk.